

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke

Ahteve delavstva.

Naše strokovne organizacije so te dni sestavile gospodarske zahteve delavstva in jih izročile vladi ter državnim zvezam industrialcev. Na prvem mestu seveda stoji zahteva po državnem prehranjevanju. Za enkrat naše strokovne organizacije ne morejo zahtevati drugega, kadar da vlada neobzirno razloži brezupno stanje naše preskrbe z živilimi vladami v Nemčiji in na Ogrskem, da težkih nevarnosti, ki nastajajo iz tega položaja, niso skrivlja pred zavezniki in poišče pomoč v uru pomanjkanja. Skorajšnja zopetna uvedba polne krašne količine in preskrba zadostnih zalog krompirja, stročevja in masti so za Avstrijo prave živilske potrebe, katerih zadovoljiti naši zavezniki v svojem lastnem interesu ne morejo odreči. Za bodočnost pa zahtevajo naše strokovne organizacije živilsko politiko, ki naj nas obvaruje pred obnovitvijo takih prehranjevalnih križ. Zahtevajo brezhibno pospravo in razdelitev vseh zalog po načrtu, brezpogojno zaporo dobroznanih tatinških potov, po katerih se živila odtegnejo javni preskrbi. Dalje energično politiko glede cen, ki more krotiti poželjivost agrarcev in trgovcev v interesu skupnosti. Delavstvo je dosedaj moralo voditi boj za te zahteve samo, sedaj zahtevajo naše organizacije po pravici, da zveže podjetnikov združijo svoj vpliv v tem boju z našim. V resnici se je bridko maščevalo na avstrijski industriji, da industrijeti niso nikdar umeli, da je tudi njihova korist, če zagotove delavcem možnost, da ohranijo neoslabljeno svojo živčno moč.

Ako bi imeli dobro urejeno preskrbovalno službo, tedaj bi danes ne bilo potrebno, zoper stavit mezdne zahteve. Ker pa je naša javna preskrba popolnoma odpovedala, ker so cene tako neznansko visoko narasle, je vsekakor potrebna revizija mezdnih postavk. Kdor le količkaj misli, in si bo ogledal številke, katere izda delavec na teden za hrano, stanovanje in bolniško blagajno, bo prvi tip spoznal, da takoreč smisni poviški delavskih plač niso v nikakršnem razmerju z neprestano naraščajočo draginjo.

Slabo gre delavcem v vojnih industrijah, a se mnogo slabše se godi predvsem železničarjem in delavcem v državnih obratih, katerih plače so daleč zaostale za mezdami v zasebnih industrijah. Tu so prišli desetisoči ljudi v zadrgo, ki naravnost onemogoča, da bi poštenc preživel svoje družine. Tu je treba pomoći! Država ne sme dopuščati svojih delavcev v razmerah, ki so zakrivile, da je na stotine sivoobradatih mož, ki so bili vse svoje življenje pridni in pošteni družinski očetje, poiskusilo sponzabiti se na tujih lastnini. Država se mora odločiti, ake noče, da ne pride za njo in za vse prebivalstvo

LISTEK.

Henry Barbusse:^{*}

Fantje, naprej!

Pravkar smo prekorčili dolino, druga skalnata stena stoji pred nami. Drug za drugim plezamo po začasno prislonjeni lestvi navzgor.

»Pozor!«

Vojak, ki je dospel na lestvi skoro že do polovice, se je zvalil gologlav, zadet od granate v bok, kakor plavač z razprostrtnimi rokami. Videli smo potem, kako je brez oblike senca one mase izginila v prepad. Kot posebnost smo razločili le še playajoče lase po črem profilu njegovega obrazu.

Prišli smo na vrh.

Velika, brezbarvna praznota se razprostira pred nami. Najprej ni videti ničesar drugega kot kredi podobno, kamenito stezo, rmeno in sivo, kolikor daleč vidijo oči. Noben človeški val ni pred nami, tudi ni živega bitja, toda tla so pokrita z mrtveci: sveži mrljci, ki še posnemajo bol ali pa spanje. Poleg leže stare razvaline,

* Henry Barbusse je največji leposlovec francoske novejše dobe. Bori se sam na zapadni fronti. Koncem leta 1915. je dovršil knjigo »Le Feu« (Ogenj), katere se je v pol leta razprodalo stotisoč izvodov. Prevaja se na razne jezike.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 6, I. nadstropje Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36—, za pol leta K 18—, za četrt leta K 9—, za mesec K 3—. Za Nemčijo celo leto K 40—, za ostalo tujino in Ameriko K 48—.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaši in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primern popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

največja nevarnost, da korenito izboljša plačilne razmere železničarjev in državnim delavcem.

Seveda proti zahtevam se bodo ugovarjalo: ako država pomnoži svoje izdatke, ne da bi dobila nove dohodke, tedaj se bo število bankovcev zoper pomnožilo, tedaj bodo zoper narasle blagovne cene. Toda to se zgodi le potem, ako plačilnemu zvišanju ne sledi nobeni zvišani davčni dohodki. Vojni dobitčkarji, ki morajo plačati zvišane davke, krijejo potem stroške plačilnega poviška za delavce. Ena pot je, ki vodi do potrebnega zvišanja delavskih plač, ne da se pomnoži bankovci in ne da se vnovič navijejo blagovne cene: Dovolitev zvišanja mezd, obenem sklicanje parlamenta in v njem treba z vso odločnostjo skleniti davčne predloge, to je, kar zahteva čas! Tako se združujejo tu gospodarske zahteve strokovnih organizacij z zahtevo stranke po sklicanju parlamenta.

Poleg zvišanja delavskih plač zahtevajo naše strokovne organizacije tudi olajšanje peze dela. Gre za to, da se primerno uredi za čas vojne, za čas slabe prehrane delovni čas, da ohrani delozmožnost delavcev, ki jo zahtevajo od delavcev. Kakšen bo delovni čas v mirnih časih, danes še ni na dnevnem redu. Danes gre v prvi vrsti za to, da se olajša pravo vojno nasilje: popolno delo pri polovičarski hrani je nemogoča, neizvedljiva zahteva!

Razumemo, da se vlada in podjetniške zveze ne bodo odločile lahkega srca, da stopijo v pogajanja. Žrtve, težke žrtve so, ki se zahtevajo od njih. Toda sedaj je čas, da prinašamo žrtve! Pred kratkim so v devetih dunajskih okrajih poizvedovali o poklicih v vojni padlih in pogrešanih. Dognalo se je, da je bilo od padlih in pogrešanih, katerih svojci stanujejo v teh devetih okrajih, 75 odstotkov delavcev in 10 odstotkov nastavljenec! Tako velik je delež delavstva na žrtvah vojne! To naj bi premislili v vojni obogateli industrialci, to krmilarji države, za katero so padli oni delavci! Naj bi razumeli, da razred, ki je doprinesel take žrtve, more zahtevati tudi od njihove strani žrtve države in družbe. Naj bi zaznali, da je sila, ki zahteva od njih žrtve, neločljiva posledica vojne; da bodo tudi oni prišli vedno v tak mučen položaj, in bodo mogli doprinasati vedno novim gospodarske žrtve, ako ne bodo tako hitro, kakor je mogoče, napravili konec!

Obravnave zastopstva dunajskega delavstva z vlado in podjetniki.

V četrtek in petek je zboroval dunajski delavski svet. Skoro 700 zaupnikov je bilo zbrana

brez barve, raztresene v vihar in skoro nasute z zemljom, izgubljenim se glasom:

V trenutku, ko se je pojavila naša omahujoča črta, sem čutil, kako je bilo poleg mene zadetih dvoje ljudi in kako sta padli dve senci na tla. Trkalikali sta se nam na noge, eden z glasnim vpitjem, drugi z zamolklim bušenjem kakor vol. Drugi je izginil, kakor bi ga odpihal, z blažno hitrostjo. Pomikali smo se drug k drugemu in siliši štokljaje naprej, vedno naprej. Rana v naši masi se je zacetila sama od sebe. Adjutant sedaj postane, dvigne svojo sabljo, pa jo spusti na tla in poklekne. Njegov život se nagne nazaj, njegova čelada mu pada na peta in potem čaka v tej poziciji, gologlav in z obrazom obrnjen proti nebu.

Naša prodirajoča vrsta se naenkrat razcepila in gre z nekako spoštljivostjo mimo te nepremakljive osuplosti.

Toda poročnika ni več videti. Tedaj nobenega vodnika več... Človeški val čaka na robu visoke ravnine. Sliši se hripavo dihanje pljuč.

»Za mano!« vpije neki vojak.

Potem se zoper pomikamo naprej s stopnjičičnim naporom in sledeč poginu.

»Kie je Bertrand?« zdihuje težko glas, ki se je razlegal naprej.

»Tukaj!...«

Bertrand se je mimogrede sklonil nad ranjencem, toda zapustil je kmalu vojaka, ki je stezal roki za njim in začel stokati.

nih v železničarskem domu. Delavski svet, ki mu predseduje sodrug Skaret je poslal ogrskemu delavstvu srčen pozdrav in mu želel kar najboljši uspeh v boju proti ropu volilne pravice. Skaret je podal potem poročilo o gibaju na Dunaju in v Spodnji Avstriji.

V petek so se tudi nadaljevale obravnave z vlado in podjetniki. Dopoldne so bili pri vojnem ministru poslanci ss. Domes, Renner in Sever, popoldne ss. Hanusch, Sever in Austerlitz pri ministru za zunanjne stvari. Obenem je zborovala komisija za ureditev delovnih razmer v vojnem času pod predsedstvom ministra za socialno skrb, kjer so obravnavali zastopniki strokovnih organizacij z zastopniki vojnega ministrstva in podjetniških zvez o mezdnih vprašanjih. Zvečer se je vršil razgovor z ministrskim predsednikom, pri katerem je bilo pet ministrov in nekaj sekcijskih načelnikov, dalje sodruži Domes, Eldersch, Forstner, Renner, Sever in Tomischik.

Na večerni seji je izjavil minister Paul, da vse, kar se še da pobrati doma in v inozemstvu, ne more zagotoviti več za bližnje tedne kakor polovico krušne racije. Trudi se pa prehranjevalni urad, da preskrbi nadomestke na drugih živilih. Poleg 25 dek mesa bo peskobel po en kilogram konjskega mesa za osebo in teden kot izreden dodatek; nekaj vagonov špeha in sira ter večjo množino marmelade je za Dunaj že zagotovljenih. Oddajalo se bode tudi sočivje po nizkih cenah. Razentega pa namenjava prehranjevalni urad večjo akcijo prehranjevanja, ki se prične prihodnjem teden. Obravnave o delovnih in mezdnih razmerah v vojni industriji so bile tudi včeraj. Zastopniki državne zveze industrijev so izjavili, da niso pooblaščeni sklepati imenoma posameznih strok, ter da zahteva definitivni sklep še prej komplikirane in dolgotrajne obravnave med podjetniki in vojno upravo o cenah. Obravnave torej včeraj (v petek) ni bilo mogoče končati. Nadaljevale so se v soboto. Obravnave glede železničarskih zahtev so bile otežkočene s tem, ker je moralno železničarsko ministrstvo obravnavati s finančnim ministrstvom. Obravnave o zahtevah državnih delavcev je vodil poslanec Forstner. Posvetovanja pri ministrskem predsedniku so se nadaljevala v soboto.

V trenutku, ko nas je dohitel, slišali smo pred nami tak-tak mitraljeze, strojnih pušk. Obupa poln trenutek je to in se strašnjevi kot goreči zaporni ogenj. Ta dobr znan glas govori dovolj jasno, a sliši se strašno. Toda sedaj ne smemo nič več postajati.

»Naprej! Naprej!«

Hripavi vzdihljaji izdajajo osuplost, toda mi gremo dalje proti horizontu.

»Nemci! Vidim jih!« pravi naenkrat eden.

»Da... njih glave tam čez zakope... Tam so strelski zakopi, tam črta. Že prav bližu. Nu! Teletal!«

V resnici so se videla mala, siva pokrivala, ki so v presledkih kukala iz tal, nekako petdeset metrov oddaljena, onostran črnega, razvitega in preluknjenega zemeljskega kosa.

En sunek potisne vso skupino, ki kateri sem spadal tudi jaz, zoper naprej. Tako blizu cilja, dosedaj še neranjen, ali bi sedaj ne mogel priti srečno do njega? Seveda se pride do cilja! Pa pot uhaja v strane. Ne čuje se nič več. Vsak pada naprej, pritegnjen vsled groznega jarka, pada skupaj naprej in je skoro nezmožen, da bi obrnil glavo nazaj ali vstran.

Zavest imamo, da jih je mnogo izgubilo ravnotežje in popadalno na tla. Jaz sem skočil vstran, da bi se izognil naenkrat razprostrnemu bajonetu ravnokar padle puške. Prav v mojem obližju se sleteva Farkadet s kravim oblijem, štoklja k meni, vrže se na Volpatu, mojega soseda, in se ga oklene. Volpat se sesede, toda

Politični pregled

— **Ministrski predsednik Seidler pred padcem.** Poljski klub je zboroval minuli petek, a ni končal seje. Malo verjetno je, da bo izpremenil krakovski sklep, ki zahteva padec ministrskega predsednika. Pričakuje se, da bo ministrski predsednik te dni cesarju podal svoj odstop. Toda njegova demisija ne bo sprejeta, temveč sedanji vladi — nekaj ministrov utegne iti — bo naročeno, sestaviti nov kabinet. Vsi večji dunajski listi pišejo v tem smislu. Celo dunajska »Neue Freie Presse« piše: Vitez Seidler utegne v nedeljo vložiti prošnjo za odpust celokupnega ministrstva. Mnogi misijo, da bo kriza le formelna, toda svetovalci, ki silijo k takim sklepom, so morali popolnoma pozabiti, da imajo opraviti z živimi ljudmi, z ljudskimi masami, ki hočejo, potri od lakote, govoriti in sodelovati poleg. Državnega zbora ni mogoče v notranji politiki nadomestiti z ničemer, in noben pameten državnik se ne bo upal v teh hudihih, skrbi polnih časih izvzeti še kak ustanovi preprič. Formelna kriza ne more biti, ako se imajo izvršiti tako važni sklepi. Rabi bi videli ministrskega predsednika, ki bi hotel v današnjih razmerah biti odgovoren za posledice izjave, da ne bo sklical parlamenta.

— **Krušna kriza na Dunaju.** Znižanje krušne količine je dala dunajskim pekom povod za bistveno izpremembo glede izdelovanja in dostavljanja kruha. Mnoge, in celo večje pekarije bodo pekli le dvakrat na teden. Vsled tega bo veliko število pekovskih pomočnikov brez zasluga. V krogih socialno-demokratskih poslancev se vrše razgovori o načrtu, da se za brezposelne pekovske pomočnike v ministrstvu za socialno oskrbo izpostavi primerna podpora.

— **Plenarna seja poljskega kluba.** Poljski klub se je sestal v petek na plenarno sejo, v kateri je poslujoči načelnikov namestnik grof Baworowski izjavil, da se mora pred politično debato izvršiti volitev predsednika Poljskega kluba. Vsled tega se je seja prekinila, da označijo stranke svoje stališče. Popoldne se je seja zapet, otorila ter je dobil od 46 oddanih glasov poslanec Tertil 32 glasov in je torej izvoljen za predsednika Kola poljskega. Plenarno zborovanje se je nato bavilo s političnimi zadevami, zlasti s krakovsko rezolucijo. Plenarna seja se je v soboto nadaljevala.

— **Gospaska zbornica zahteva parlament.** »Deutschböhmische Korrespondenz« poroča: V seji ustavne stranke gospiske zbornice so se izrekli vsi zastopniki ustavne stranke gospiske zbornice za takojšnje sklicanje državnega zbora. Zlasti se je naglašalo, da ukazuje sklicanje državnega zbora vprašanje prehrane in finančne.

— **Nemško stranko in Poljaki.** Glasom nemških poročil so pogajanja med nemškimi parlamentarnimi strankami in Poljaki dospela na mrtvo točko in se utegnjejo popolnem prekiniti. Poslanka dr. Waldner in Teufel sta konferirala v petek z vitezom Korytowskim, ki jima je kratkomalo povedal, da nemški predlogi ne morejo biti podlaga za nadaljnja pogajanja za sestavo delžmožne večine v poslanski zbornici. Omenjena nemška poslanka sta konferirala tudi s poljskim poslancem Tertilom, ki je zahteval, da bi se v nemških predlogih morala črtači točka, ki govori o nastopu proti češki in jugoslovanski opoziciji. Tudi bi Poljaki slej ko prej ne mogli popustiti opozicije proti Seidlerjevemu kabinetu. Nemška zastopnica sta izrazila željo, naj bi Poljski klub pismeno odgovoril na nemške propozicije ter sta končno izjavila, da bi bila nadaljnja pogajanja s Poljaki odveč.

on sili venomer dalje, vleče ga nekaj korakov seboj, hoče se ga otresti, ne da bi ga pogledal, ne da bi vedel, kdo je; pri tem pa vpije z odsekanim, v naporu skoro »Pusti me, pusti me. Bog me varuj!... Bodo te pozneje takoj pobrali, ne skribi.«

Drugi se zgrudi; njegov obraz, ki nosi rdečo popoloma brezizrazno kinko, se obrača semintja, dočim Volpate že teče naprej, sili proti jarku in avtomatično ponavlja med zobmi: »Ne skribi!«

Oblak krogel se vsuje nad meno; večkratno, nenačadno postajanje, odlahačje, tresoce popadanje, nenačadno ležanje cele čete na trebuhu, vpitje, zategnjeni, divji klici obupa, ako vse življenje ugasne z enim udarcem. In mi, ki še nismo zadeti, silimo naprej in hodimo, tečemo v igro smrti, ki pelje slepo v meso naših tel es.

Zično omrežje; cel kos je nepoškodovan; obidemo ga; dolg in globok prehod je izsekhan po tem žičevju. Napravlja velikansko zjalo, ki obstaja iz več, drug poleg drugega ležečih zjal, kakor neznansko žrelo vuhkana, katerega so izkopali topovi.

To razdejanje nudi pretresajoč pogled. Tako je pač, kakor da bi zemlja izbjigvala vso notranjščino. Pogled tako raztrgane zemeljske svetlobe podvoji našo napadalno strast in nekateri žalostno zmajejo z glavo, dasti gredo besede težko iz grla:

»Bog pomagaj! Kaj so dobili ti tukaj!«

Kakor bi nas preganjal veter semintja, pogrezam se v zemeljske luknje in jarke, katere je divjajoči ogenj razril. Zemlja se oprijemlje naših čevljev; oprava in blago, ki pokrivata mehka tla, in perilo, ki leži iz odprtih

— **Nemčija proti avstro-poljski rešitvi.** Pri tretjem branju proračuna v pruskom deželnem zboru je poslane Lüdicke v imenu svobodne konservativne stranke protestiral proti avstrijski rešitvi poljskega vprašanja. Izvajal je: Državnemu kanclerju smo že septembra 1916 predložil naše težke pomislike proti ustanovitvi kraljevine Poljske. Kongresna Poljska ni izpolnila naš, ki smo jih pričakovali z ozirom na slovesno proklamacijo z dne 5. novembra 1916, nastale so marveč posledice, ki smo jih od te proklamacije pričakovali. Časopis je zopet poučuje, da dela avstro-ogrška monarhija iznova na rešitev vprašanja Poljske v avstrijskem smislu. Mi izražamo naše prepričanje, da se vprašanje Poljske ne more odločiti, dokler traja vojna. Živiljenki pogoji Nemčije in Prusije, zlasti še oni pruske Vzhodne marke, ne dovoljujejo, da se reši to za procvit Prusije in za bodočo zvezno razmerje med Nemčijo in Avstrijo tako važno vprašanje prej, predno se ve izid vojne. Desnica zbornice je tej izjavi živahnopravljala.

— **Čehi v Rusiji.** Glasom poročil russkih listov je izročil ljudski komesar za vnanje zadeve, Čičerin, zastopnik ententnih sil noto, v kateri sporoča, da je odredil najstrožje korake za ukrotitev češko-slovaške vstaje v Rusiji. Tega ni smatrati kot sovražen nastop proti ententi, ker bi drugačno stališče napram češko-slovaškim četam za sovjet ljudskih komisarjev ne bilo dopustno.

— **Karolyjeva stranka na Ogrskem in Jugoslaviji.** Karolyjeva stranka bi privolila v to pod tema pogojema: I. Zahtevajo preko te nove ujedinjene in svobodne Jugoslavije: ali koridor preko Hrvatske, Slavonije in Bosne na Jadran, ali pa 2. koridor preko gornje Hrvatske na Reko, popolno in neomejeno posest železnice in primorskih okrajev in mest: Reka, Sušak, Bakar in Cirkvenica.

— **Komisariat za francosko-ameriške vojne zadeve.** S posebno odredbo je bil pri francoskem ministrskem predsedništvu ustanovljen generalni komisariat za francosko-ameriške vojne zadeve, ki ima nalogo, da stopnjuje skupno delovanje Unije in Francije v vojni do najvišje stopnje in da sporazumno z ameriško vlado, posebno glede nevtralnih držav, določi politiko medzavezniških dogоворov.

— **Japonska proti Nemčiji.** »Times« poročajo iz Tokija, da so tamošnji borzni kurzi močno padli zaradi vesti o skorajšnjem sklicanju parlementa, ki naj sklene, da naj Japonska stori vse, kar sploh more, proti nemškim prizadevanjem na vzhodu.

Dnevne beležke.

— **Polemika med tržaškimi listi »Edinost« in »Lavorator«.** Zlasti pa med sodruži v »Lavoratoru« se še nadaljuje, ali ne več v tistem tonu, kakor smo pričakovali in kakor bi bilo potrebno, da se razpravljajo o tako komplikiranem »problemu«. S prenapeto polemiko in s preveliko intransigenco se ne doseže sporazuma in stvari ne koristi. V zadnjem času so se debate udeležili sodruži

vreč razmetano okrog, obvaruje marsikoga, da se ne pogreznje.

Za nami začujemo glasove:

»Naprej, fantje, naprej!«

»Cel regiment je za nami,« se čuje glas.

Nihče se ne obrne in noče videti, toda ta zagotovitev podžige naš divji lov še močnejše.

Nobenih pokrival ne vidimo za nasipi zakopov, katerim se bližamo. Spredaj leže nemška trupla razmetana, kakor pike nakopičena ali kakor črte razprostrta. Sedaj dospemo tja. Nasipi posamezno ne skrivajo svojih zahrtnih oblik: streških lukenj... Neverjetno bliznjih smo.

Naenkrat pada nekaj pred nas. Bila je granata. Bertranda je vrgla, kakor s sunkom noge, tako pripravno nazaj, da se je spredaj zapičila v jarek in ondi obstala.

Po tem srečnem strelu je dospelo korporalstvo k jarku.

Pepin se je vrgel na trebuh. Plazil se je okrog mrtvega, dosegel rob in splezal notri. On je prvi v jarku. Fouillade vpije in skače z ramenoma po zraku, skoči v jarek, skoro v istem trenutku, ko pleza Pepin vanj... Sedaj vidim, bliskovito, celo vrsto črnih pošasti spenjati se čez nasipe in klečati ob robu črne pasti, da bi splezali v jarek.

Grozna salva vam brizgne za par korakov v obraz, obenem se posveti naenkrat tik nasipa. Najprej smo bili omamljeni, potem smo se zavedli in smeiali na glas, vražje smeiali, češ, meril je previsoko. In takoj nato smo se drsal, kotalili in živi padli, vpijoč in z divjimi osvobodilnimi glasovi v trebult jarkov.

Golouh, Tantar, Puecher in Passigli v »Lavoratoru« in Vilfan-Rybař v »Edinosti«. Prihodnje dni bomo priobčili kratke posnetke naših sodrugov.

— **Dr. Šusteršč se pere.** Dr. Šusteršč je postal vsem kranjskim občinam posebno okrožnico, v kateri izjavlja, da odlaga častno občanstvo vseh občin brez izjeme, češ, da občinski sklepi, s katerimi brišejo nekatere občine ime deželnega glavarja iz imenka častnih občinov, vsebujejo neumestno demonstracijo zoper dobrostanstvo deželnega glavarja, česar on — dr. Šusteršč — ne more in ne sme dopuščati!

— **Minister za socialno skrb.** je imenoval gdje Alojzij Šteblijev za članico ministerialne komisije za ženska dela. Prva seja se vrši dne 26. t. m. na Dunaju.

— **Državna poslanka Seitz in Ellenbogen** sta se včinila včeraj iz Haaga na Dunaju.

— **Gorski streški polk št. 2.** odide v torek iz Enns v Enns na Gornjem Avstrijskem. Enns je mesto, kakih 5000 prebivalcev, v okraju glavninskem. Po odhodu naših fantov dobimo v L. cesarske strele iz Tirolske.

— **Uradni prostori c. kr. okrajinega glavarstva, Ljubljana,** oddelek oskrba za vojne begunce se nahaja od 26. t. m. dalje v poslopu c. kr. finančne direkcije, Cesaria Jožeta trg 1, drugo nadstropje, vrata st. 14.

— **Iz Zagorja ob Savi** nam piše čitatelj našega lista: Nedavno sem potoval s svojo bolno ženo na Dolenjsko. Imela sva s seboj tudi otroka dojenčka. Silno mučeno je že bilo čakanje na postaji. Ko sva šla s postaje S. peš, so držrali mimo nju številni vozovi na sejem v B. Žena je izmučena in utrujena z otrokom v naročju milo pogledavala za vozovi. In res poskusim srečo. Doklečem moža, ki je držral mimo z vozom in ga poprosil, naj vzame na voz vsaj ženo in otroka, ker sta oba bolna. Prostora na vozu je imel, da bi lahko peljal več takih družin. Povabi nas, naj sedemo na voz. Seveda smo to storili radi. Še nismo dobro bili na vozu, nam pove, da zahteva 10 kron za vožnjo, ki bi bila komaj tri kilometre dolga. Čudil se je, da se nam zdi to veliko in trdil, da krona še groš ni vredna. Dopovedoval sem mu, kako se moram mučiti po osem ur na dan in z vsemi vojnimi dokladami ne zasluzim 8 kron. Moža ti dokazi niso nič prepričali, stopiti smo morali z voza in iti peš dalje. Rotil in klel sem svet, zakaj je nas delavce tako zavrgel, ki kakor je reklo oni kmet, se sedem grošev ne zaslужimo na šiht. Oni tam gori nekje pa pravijo: delavci imajo visoke plače. Naše raztrgane čape naj oblečejo, žive naj ob tem kakor mi, s trudem naj si preskrbujejo živiljenke potrebščine kakor mi, pa bodo govorili drugače. Lopato bi jim dal človek v roki, nesrečo poslal v hišo: to bi bilo zdravilo za tiste »visoke« gospode, ki se tako norčujejo iz trpečega delavstva. O dragem vozniku si pa lahko napravi vsak sam svojo sodbo.

— **Gibanje tržaških časnika v Trstu.** Organizacija časnikov je predložila vsem tržaškim listom zahtev za enkratni nabavni prispevek. To zahtevo so takoj sprejela izdajateljstva vseh tržaških listov razen »Edinosti«, ki so ji predložili ultimatum, na katerega je bilo odgovoriti najkasneje v petek dne 21. t. m. do 6. ura popoldne. Ker do te ure ni bilo še odgovora, so uredniki »Edinosti« zapustili delo. Eno uro kasneje pa je že prišel odgovor in je konsorcij »Edinosti« sprejel zahteve. Nato se je delo zopet pričelo. Tržaškim tovaršem čestitamo k uspehu. Da, v organizaciji je moč.

— **Čevljarska zadruga** iz Mirna na Goriskem, sedaj v Vrbovcu v zgornji Savinjski dolini, je že začela s predpripravami za preselitev svoje tovarne v Mire. Postavila je v Mirnu že več barak in je tudi posredovala, da so si razni, k naselbini spadajoči begunci oskrbeli pri svojih domovih barake. Delavcev ima zadruga sedaj okolo 120.

— **Zaplemba imetja.** Tržaška deželna sodnija je odredila zaplemba imetja Leopolda Vuka, rojenega leta 1885. v Vrtojbi pri Gorici, kmetovca, in Franca Gorkiča, rojenega leta 1883, kmetovalca iz Vrtojbe, ker sta osušljena pobega k sovražniku.

— **Iz Maribora.** V četrtek, dne 10. junija pri nas ni bilo kruha. Ljudstvo, posebno delavci, je bilo zelo razburjeno. Pred pekarijami in prodajalnami kruha so se zbirale ženske, otroci in moški ter zahtevali kruha, ki ga pa — ni bilo.

— **Pisatelj Rosegger** je nevarno zbolel. Včerajšnja poročila iz Krieglacha pravijo, da je oslabel in uživa malo hrane.

— **Zmanjšana količina kruha v Celovcu.** Od prečene sobote dalje se oddaja prebivalstvu v Celovcu to polovica dosedanje količine kruha in moke.

— **15.000 litrov bencina** je zgorelo na graškem državnem tovornem kolodvoru. Zelezničarjem se je posrečilo, da so ogenj omejili.

— **Sklepi delavskih svetov v St. Pöltenskem industrijskem okraju.** V St. Pöltnu so imeli v petek, 21. t. m., zaupniki in velik del delavskih svetov celega industrijskega okraja konferenco, na kateri so enoglasno sklenili, da vzamejo sklepe dunajskoga delavskoga sveta na znanje. Skupščina delavskih svetov in zaupnikov je zato sklenila, naj se v celiem industrijskem okraju stavka nič več ne razširja, naj industrijsko delavstvo počaka na izid pogajanj, ki se vrši na Dunaju in naj ne počne nič-

sar, kar bi moglo ogrožati pogajanja. Obenem so soglasno pritrili zahtevam industrijskega okraja. — Zastopani je bilo na zborovanju 28 industrijskih krajev.

— **Nepremagljiva sila.** Češki in poljski senat najvišega sodnega dvora je sklepal o ničnostnih pritožbah državnih pravdništev, kjer je šlo v obeh slučajih za oprestitev pri okrožnih sodiščih, in sicer radi nepremagljive sile. Prvi slučaj je tale: Več prebivalcev iz Pilgrama je oplenilo aprovizacijski voz, na katerem je bila naložena moka. Skupina oseb, 29 žen, proti katerim je šla obtožba radi zločina soudelčbe na tativini, se je izgovarjala, da jih je k temu koraku sillia lakota in pomanjkanje. Krušne količine, ravnotako za moko, so bile že dolgo skrajšane, moke se sploh ni dobito, sočivja takrat tudi ne; niso si tedaj mogle drugače pomagati. Misel, da morajo njih otroci in mož-težak vedno trpeti lakoto, je bila njim čimdalje bolj nezanosna. Okrožno sodišče v Taboru je izreklo oprostitev, ker je smatralo nepremagljivo silo kot podano. Ničnostna pritožba državnega pravdništva pa je minenja, da je pomanjkanje in lakota le olajašava, nikakor pa ne izključenje kazni. Mnogo, in sicer večina prebivalcev v Pilgramu je bilo v istem položaju, pa se niso dali zapeljati k nepostavnemu sredstvu: k tativini. Kasacijski dvor je dvignil oprostitev in odredil novo obravnavo, češ v utemeljevanju bi se moglo govoriti o nepremagljivi sili tedaj, ako bi se bil prinesel dokaz, in sicer v vsakem posameznem slučaju, da obtožencu ni preostajalo drugega, kakor krasti, da je le ušel gladni smrti. V sodbi pa manjka to dejstvo. — V drugem slučaju si je nekdanji dragonski podčastnik in voditelj jetniškega oddelka pri okrajnem sodišču v Sučavi pustil ogromnih oseb, ki so bile obsojene v ječo, izplačati pravne do deset kron, zato pa je v »jetniško knjigo« vpisal kazni kot dostale, ne da bi bili svojo kazeno sploh kdaj nastopili. Dalje je pridržal zase denar, ki so ga raznoosebe založile z ozirom na obsodo na denarne kazni. Obtoženec se je izgovarjal s svojim groznim pomanjkanjem, z nepremagljivo silo. Niegova žena je bila dolgo časa bolna, trije otroci nepreskrbljeni in mala plača, od katere je vsakega prvega radi velikih predujmov potegnil le 96 kron, je bila popolnoma nezadostna. Pozneje, ko so se radi izpraznenja dotičnih krajev za jetnike določena živila razdelila med uradnike, je prejemal radi tega novega odtegljaja od aprila do novembra le 61 kron na mesec. Dalje je imel pri sebi svoje staršebegunce in sestro, ki so mu provzročali tudi gotova breme. Bili so časi, ko ni bilo pri hiši niti vinjava, niti skorice kruha. Pri vladajoči draginji je bil s 60 K gotov v par dneh, ostanek je bila — lakota. Obtoženec je dalje izpovedal, da je računal na pomoč pri svojih bogatih sorodnikih v Ameriki, ki so mu že večkrat pomagali, toda vojna je vzela to upanje. V pomanjkanju in bedi, v strahu pred pretečo nevarnostjo, da v takem položaju poginejo on in njegovi sorodniki, je učinil obdolžene stvari. Okrožno sodišče v Sučavi je izreklo oprostitev. Ničnostna pritožba državnega pravdništva se je pa zavrgla in oprostitev potrdila, ker je iz ugotovitve prve instance jasno razvidna nepremagljiva sila.

— **Gospod knezeškof je utrujen!** Proti znanemu govoru opata Helmerja v gosposki zbornici so uvedli češki duhovniki akcijo, katere namen je, da se odpošlje papetu protest, ki ga je podpisalo 815 čeških duhovnikov. Odpisanstvo naj bi ga izročilo praškemu knezeškemu grofu Huyanu, da ga izroči papeški stolici. Knezeškof pa ni sprejel odpisanstva, češ, da radi utrujenosti ne podljuje več nobenih avdijenc, pač pa bo prebral protestni spis. Odpisanstvo je nato izreklo globoko obzavljaj, da škof ne more sprejeti odpisanstva, ki zastopa 815 čeških duhovnikov, in željo, da se mu vrne protestni spis v svrhu, da ga potom nunciature odpošte papežu... Duhovniki naj bi si dali dopovedati, da bo vendar nadškof in grof držal z opatom...

— **Konjsko mero za Imovitejo sloje.** Da nadomestite Dunajčanom odtegnitev kruha, je povečal urad za ljudsko prehrano prebivalstvu mesta mesno racijo za pet dek na osebo in teden; razen tega bodo dobivali imovitejsi sloji na bele izkaznice tedensko kilogram konjskega mesa po znižani ceni. In kaj bo z revnimi sloji? Ti bodo dobivali pač menda še racionirano podganje meso, kakor leta 1871. v Parizu, če vojne ne bo še kmalu konec.

— **Vedno enaka malomarnost.** Iz Kindberga pišejo: Prijetilo se je že sedmič, da je bila okrađena tobačna posiljatev. To pot v vrednosti 10.000 kron. Doslej je bilo ukradenega tobaka za 48.271 kron. Tako so morali biti kadilci že sedem tednov brez tobaka. In vendar se nismo na to, da bi se poslal s transportom spremjevalec, ki bi preprečil take velike tativine — boljše je izgubiti 30.000 kron, kot pa plačati spremjevalcu 40 kron!

— **Pariz — češko-slovaški vojski.** »Zeit« poroča po »Le Tempsu«: Češko-slovaškim prostovoljcem bo izbralo mesto Pariz, preden odidejo na bojišče, zastavo, ki jo je izgotovil njih rojak Kuba v Parizu. Ta zastava — istega modela, kakor zastava francoskih polkov — je svilena, opremljena z zlatimi trakovi, razdeljena v dve enaki progi, zgoraj bela, spoda rudeča in obrobljena z modrim robom, na katerem so všiti zlati listi. V sredini zastave na sprednji strani se blesti češko-slovaški monogram, na drugi strani pa številka polka. V voglu so všiti grbi jugoslovanskih narodov, katerih krepko in trdno zvezko simbolizujejo štiri spojeni prstani, ki so pri-

trjeni na zastavni drog. Na zastavo je privezan še dolg in širok trak, ki nosi na belo-rudečem polju v češken, in francoskem jeziku napis: »Pariz — češko-slovaški vojski«.

— **Z Ogrskega utihotaplja** se vedno različna živila v naše kraje. Kdo to dela, bo menda najboljše vedela železniška uprava, kajti gotovi uradniki prodajajo utihotapljeno moko po 16 do 20 K kilogram. Delavec, le kupi, saj tudi ti spadaš med vojne dobičkarje, a le kar se tiče praznega želodca, nezadostno pokritega telesa in krvnega davka!

— **Španska bolezen na Tirolskem.** Bolezen, ki razsaja v velikanskem obsegu na Španskem, se je pojavila, kakor poročajo, tudi v Innsbrucku na Tirolskem. Ugotovili so doslej že 47 slučajev te bolezni. Že leta 1868. se je pojavila tam »španska« bolezen, in kronika pravi, da je ni bilo hiše v mestu, kjer ne bi imeli bolnikov. Bolezen spremja hud glavobol, trganje po ušesih, zaspavost, omotičnost in krči.

— **Kralj Konstantin dobi vse.** Geniški »Sentimoli« poroča iz Curiha: Bivši grški kralj, njegov dvor, njegovi strežaji in njegova mati z njenim spremstvom, ki se mude v Curihu, žive brez količinskih znakov. Na kuhiški mizi v vili, v kateri stanuje bivši kralj, videl sem ležati sveženj od dvajset kil, poln najrazličnejših stvari. Vsi služabniki se poslužujejo tedaj in jedo v enem dnevu več, kakor nam je na razpolago cel mesec. In potem kruh, sveži kruh in vogli iz bele moke za kralja brez prestola in njegovo presvetlo družino. Dalje mleko! Videl sem, da je kuharica dva do tri litre mleka na prejšnjega dne zlila proč, ki se ji je pokvarilo. Ponavljam, da kraljeva družina in njena služinčad ni racionalizirana. To potrjujejo vsi uslužbenci bivšega kralja, ki so mi na mojo opazko omenjali in mi pravili: Nam treba samo telefonirati v kako trgovino in povedati, da je za kralja, pa dobimo vse, kar poželimo. Vladni svetnik karbona Curih je dovolil!

— **Zakon proti postopanju v Ameriki.** V Zedinjenih državah so uveli zakon proti brezposelnosti. Prvi slučaj, v katerem se je porabil ta zakon, je bil naslednji: 29letnega zasebnika Henryja Macdonalda, ki je hotel postopati po Baldwinu, so prijeli in ga obsodili kot notoričnega postopnika na šest mesecev prisilnega dela.

Vojna.

Položaj na italijanski fronti.

Po težkih in krvavih bojih od 16. do 21. junija so bili Italijani vsled ogromnih izgub prisiljeni na odmor. Pospel se je v petek le še do delnih napadov, ki so bili povsod zavrnjeni. Italijanske izgube, vštevi vjetnike, mrtve in ranjene, znašajo nad 100.000 mož. Naše pozicije ob kanalu Fossetta, pri San Dona di Piave in na Montelli so trdno v naših rokah. Italijanske armade se z ozirom na vojni položaj premičajo ter se čete z gorske fronte prevažajo na bojišče ob Piavi.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 22. maja. Uradno se razglaša: Bitka ob Piavi je včeraj nekoliko pojentaljala. Kjer so Italijani — kakor v posameznih odsekih Montella in zapadno San Dona — ponovili svoje napade, so bili ravno tako kakor prejšnje dni z velikimi izgubami odbiti. Sovražnik je od 15. do 20. junija v zračnem boju izgubil 3 privedne baštne in 42 letal. Število vjetnikov je naraslo na 40.000. Meni temi je bilo tudi nekoliko češko-slovaških legijonarjev, ki so bili, kakor predpisuje vojni zakon, takoj izročeni prekemu sodu.

Dunaj, 23. junija. Uradno se razglaša: Boji ob Piavi tudi včeraj niso dosegli ljutosti prejšnjih dni. Samo na južnem krilu naše bojne fronte je sovražnik popoldne zopet napadel. Sicer povsod artiljerijski boji. Neprestani nalinji in deževje je zadnji teden na mnogih krajinah doplavilo benečansko dolino ter silno povečalo trud in napor naših čet. Piava se je izpremenila v derčo reko, ki zelo ovira prehod. Le z največjim trudom se zamore četam ob fronti dovažati raznih potrebščin, municije in živeža. Tim bolj zaslужijo vse priznanje in pojavljal hrabre čete, katerih bojno razpoloženje tudi v tem težavnem položaju ni trpelo.

Nesrečno vojno poročilo.

Perlin, 22. junija. Iz glavnega stana se poroča: **Armadna skupina kraljeviča Rudečka:** Med Arrasom in Albertom so sovražni poizvedovalni sunki trajali včeraj do ramenega jutra. Končali so s popolnim neuspehom za sovražnika. Ob obeh straneh Scarpe, pri Boiry, Vecquerelle, Hebuterne, Hamel in v gozdu Avelny so bili močni angleški oddelki deloma v srednjem bližinskem boju odbiti. Tudi na ostali fronti angleška poizvedovanja niso imela uspeha. Pri sunkih južno Somme smo včeli ne-

koliko sovražnikov. Napad sovražnih letalcev na Brügge je povzročil prebivalstvu znatno škodo. — **Armadna skupina nemškega cesarjeviča:** Južnozapadno Noyona je sovražnik z močnimi oddelki ponovil svoje brezuspečne napade. Med Oiso in Marno živahnemu delovanju sovražnih čet. Večkrat pričeti poizvedovalni sunki Francozov niso dosegli uspeha. Delni napadi Francozov in Amerikanov severozapadno Chateau Thierry so bili krvavo zavrnjeni.

Berlin, 23. junija. Iz glavnega stana se poroča: **Armadna skupina kraljeviča Rudečka:** Na obeh straneh Somme živahnemu delovanju sovražnika. Ponočni napad Anglešev pri Morlancourtu med Ancro in Somme se je razbil v našem ognju. — **Armadna skupina nemškega cesarjeviča:** Francoski delni napadi južno Méry so bili odbiti. Južno zapadno Reimsa smo izvršili uspešen izvidni sunek ter vjeli 36. Italijanov. Poročnik Löwenhaupt je izvojeval svojo 38. zračno zmago.

Italijansko vojno poročilo.

Dunaj, 23. junija. Italijansko uradno poročilo z dne 22. junija javlja: Močni sovražni ofenzivni tritisek se od 20. junija ni ponovil. Žilav odpor naših čet in duh protiofenzive sta ustavila sovražnikovo prodiranje. Včeraj je še izvršil sovražnik močan krajevni napad v smerni na Losson jugozapadno Fossalte, katerega pa smo krvavo odbili. Ljutemu koncentričnemu ognju na Montelli in severozapadno Grappe odgovarjajo učinkovito naše baterije. Sovražnik je ponovno poskušal prodirati, a je bil ustavljen v našem ognju. Pri Cava Zucheriu so naše vrle pomorske čete s pomočjo artiljerije razširile mostišče, vjele 150 Avstrijev ter uplenile mnogo orožja in vojnega materijala. Na visoki planoti asiaški je nek naš oddelek drzno vdrl v sovražne postojanke ter po enourmnu boju vjele celo posadko.

Zadnje vesti.

Poljski klub proti Seidlerju.

Dunaj, 22. junija. Posvetovanja Poljskega kluba so se tudi danes dopoldne nadaljevala, glasovanje pa se je vršilo šele ob petih popoldne. V popoldanski paviji je redakcijski odbor sestavil resolucijo, upoštevajoč predloge vseh frakcij kluba. V plenarni seji je bila potem soglasno sprejeta naslednja resolucija: Poljski klub jemlje poročilo svoje parlamentarne komisije v znanje. Poljski klub ugovarja vsakemu poskusu vladanja s § 14. ter načelno zahteva, da z ozirom na težavni splošni položaj in neugodne prehranjevalne razmere pride ustavni red v državi v celem obsegu do veljave. V spoznanju, da je ohranitev in utrditev monarhije v interesu poljskega naroda, izjavlja Poljski klub svojo praviljenost, da v težki vojni sli se nahajajoči državi dovoli, kar potrebuje za vzdrževanje in obrambo svojega obstoja, vendar ne more niti skrb za parlamentarizem, niti za državo vzet Poljskemu klubu pravico, da zavzame stališče proti vlasti, katere delovanje smatra za škodljivo. Poljski klub ugovarja torej že vnaprej neopravičenemu očitku, da s svojim parlamentarnemu običaju odgovarjajočim stališčem proti vlasti ogroža interes države ali parlamentarizma. Poljski klub smatra marveč za svojo pravico in dolžnost, zahtevati, naj bo vodstvo države v rokah take vlade, ki uživa v teh težkih časih zaupanje prebivalstva. Z ozirom na to, da je dr. pl. Seidler deloval v škodo poljskih narodnih interesov, da njegova vlada ni zadoščala potrebam dežele, da dr. pl. Seidler ni znal rešiti problema prehrane in je ljudstvo izpostavil lakoti, da režim ministrskega predsednika ogroža parlamentarizem in obstoječi ustavni red, in torej spravlja v nevarnost bistvene ljudske pravice, da je ministrski predsednik ob času, ko se je pogajal s Poljskim klubom, stopil v dogovor, ki nasprotuje poljskim interesom in je za hrbotom Poljakom podal obvezne obljube o razdelitvi dežele, da ni izpolnil nobene opravičene gospodarske zahteve dežele — odpove Poljski klub ministrskemu predsedniku svoje zaupanje. Poljski klub zahteva takojšnje sklicanje državnega zborja ter izjavlja, da je pripravljen, v svrhu sestave velenje z volinimi strankami stopiti v pogajanja, da se dožene podlaga za redno parlamentarno delovanje.

Ministrski svet poda demisijo.

Dunaj, 23. junija. Danes dopoldne je imel ministrski svet sejo, na kateri je sklenil podati demisijo celotnega kabineta.

Demisija Seidlerjevega kabineta.

Dunaj, 23. junija. Z ozirom na sklep Poljskega kluba poda Seidlerjev kabinet cesarju svojo demisijo. V nemških parlamentarnih krogih prevladuje mnenje, da bo demisija zgolj formalna in da se že v pondeljek na tork razglasiti cesarjeva odločitev, ki odklanja demisijo.

Zatrjuje se nadalje, da v merodajnih krogih zaenkrat ne nameravajo poslužiti se § 14, in da za sedaj le nastopi stanje ex lex (stanje izven zakona). Izključen pa ni, da se tekom poletja zopet prično pogajanja s strankami. — Nemško-češka korespondenca pa javlja, da bo cesar najbrže najprej zaslišal mnenje parlamentarcev o položaju in razpoloženju in da vsled tega ni izključeno, da se vendarle skliče parlament. Nemški nacionalci groze, da bi v tem slučaju nastopili pot odločne opozicije.

Cesarjevo pismo dr. Seidlerju.

Dunaj, 23. junija. Cesar je izdal naslednje pismo: Ljubi dr. vitez pl. Seidler: Z ozirom na to, da je pod obstoječimi razmerami Moji vladi nemogoče sestaviti v poslanski zbornici večino, ste Mi predložili v imenu celega kabinet prošnjo, da Vas odpustim od urada. Ker je Moj namen, da z nezljivo vdanostjo zaupalnega razmerja do onih strank, ki so tudi doslej nepogojno delovale za državni interes, najprej spoznam vse možnosti, kako bi se utegnila zagotoviti rešitev javnih zadev parlamentarnim potom, si pridržujem odločitev o Vaši prošnji in Vas poverim z nadaljnimi vodstvom kabineta. Eckartsau, 23. junija 1918. Karl m. p. Seidler m. p.

Bolgarski kabinet.

Zofija, 22. junija. Novi bolgarski kabinet je naslednji: Predsedstvo in zunanje stvari: Malinov; notranje stvari: Takov; finance: Liapčev; pouk: Kosturkov; justico: prof. Fabenhecht; vojsko: general Savov; trgovino: prof. Danilov; poljedelstvo: Madžarov; javna dela: Mužanov; železništvo: prof. Molov. Večina novih ministrov pripada demokratični stranki.

Protrevolucija v Rusiji.

Moskva, 22. junija. Kakor poroča tukajšnje časopisje, je v pokrajini Samara gospodstvo boljševikov priznano; vsi sovjeti so razpuščeni. Vojško poveljstvo v Samari je prevzel kolegij, kateremu načeluje polkovnik Golkin. Na raznih krajih mesta je razobešena prejšnja ruska narodna zastava.

Moskva, 23. junija. Časopisi poročajo, da se je general Dutov pri Poporicu združil s češko-slovaškimi četami. Nova sibirsko vlado je proglašila vojno stanje, ker so oddelki železničarjev pri Omsku napadli Čehi. Čehi in Kozaki pod vodstvom francoških častnikov prodriajo v smeri na Ilimov. »Izvestija« javljajo, da je vlada sovetov ob vsej vzhodnosibirski železnici proglašila vojno stanje. Vsi delavci in kmetje, ki so star nad 18 let, so vpoklicani. Brzojavna agentura javlja, da je razglašeno vojno stanje tudi v guberniji Tambov.

Orlando o vojnem položaju.

Chiasso, 23. junija. Ministrski predsednik Orlando je v razgovoru s poslanci izjavil: Mi se moramo boriti dalje, kajti avstro-ogrski čete pritiskajo v srditih bojih naprej in dovajajo že svoje rezerve, da bi predrli našo fronto, ker se ne morejo umakniti. Partija je izredno velika, a upam, da bodo Italijani napravili ugoden zaključek.

Angloški kabinet čestita.

Chiasso, 23. junija. Lloyd George je v imenu britanskega vojnega kabimenta čestital Orlandu k sijajni ofenzivi Italijanov, ki v tem kritičnem trenotku cele vojne daje zaveznikom nov pogum.

Železniška nesreča.

Chicago, 22. junija. Železniška nesreča pri Hammondu v Indiani je zahtevala 174 žrtev, med njimi je 59 mrtvih in 115 poškodovanih.

Anglija — federativna država.

Pariz, 23. junija. »Temps« poroča iz Londona: Glasom informacij iz zanesljivega vira bo ponesrečenemu hornerule sledil velikanski načrt, ki namerava Zedinjenja kraljestva velikobritanska in Irsko preurediti v »Zvezo britanskih otokov«. Načrt bo do jeseni v vseh podrobnostih izdelan. Pričakuje se, da debi Irska kot nadomestilo za hornerule nov političen režim in obenem novo ureditev vojaške dolžnosti. Iz članov vseh strank obstoječ odbor obeh zbornic je že sestavljen ter bo v kratkem predložil ministrskemu predsedniku Lloydu Georgeju načrt za novo ureditev Velike Britanije na federativni podlagi. Anglija, Wales, Šotlandska in Irska postanejo popolnem enako-pravne.

Seglasno sprejete finančne predloge.

London, 21. junija. Spodnja zbornica je po kratki debati enoglašno sprejela po tretjem branju finančne predloge. Bonar Law je ponudil, da še nobena finančna predloga zadnjega časa ni zahtevala takoj malo kritike in da je bila sprejeta z najboljšo voljo.

Za svobodo in zvezo narodov.

London, 22. junija. V govoru, ki ga je imel Artur Henderson danes v Brightonu, je izjavil govornik med drugim: Organizirano delavstvo spoznava, da se nahaja demokracije sveta na razpotju in da bo vodila napadna volitev k anarhiji in nemiru, k zmedu in do trajnega militarizma. Zavzemamo se, pravi govornik, za boljšo pot, ki vodi do družbe svobodnih narodov, ki bo rodila zvezo narodov in socialni red, in ki bo zgrajena na načelih pravljnosti, enakosti in svobode. Govornik, ki je v stalni zvezi z delavstvom, je prepričan, da se zamorejo konstitucionalne metode, možnost urejene socialnega napredka ter človeški socialni red dosegli brez krvoprelitra in nasilnosti.

Angleško odposlanstvo na Japonskem.

London, 23. junija. Reuterjev urad poroča iz Tokijo: V Tokijo je prispelo posebno angleško odposlanstvo s princem Connaughtskim na čelu, ki izroči japonskemu cesarju insignije britanskega maršala.

Ameriški vojni izdatki.

Novi Jork, 21. junija. Ameriške vojne izdatke cevijo na več kot 24 milijard dolarjev. Z direktnimi davki jih bodo pokrili 8 milijard.

Aprovizacija.

Iz seje mestnega aprovizačnega odseka, dne 21. junija 1918. Ljubljani preti največja nevarnost, da ne bo dobila nobene moke več. Vse kaže, da bo mestna aprovizacija primorana peko kruha popolnoma ustaviti. Aprovizacija ima danes za peko kruha na razpolago 7 vagonov moke. Aviziranih je še 6 vagonov, kar bi zadostovalo za 14 dni. Kakor zatrjujejo dobavna mesta za moko, niti malo ni pričakovati, da bi bilo pozneje upati še kaj moke. Ravnatelj podružnice žitno-prometnega zavoda v Ljubljani bo sicer osebno interveniral pri centralnih oblastih na Dunaju, vendar je uspeh posredovanja dvomljiv. Mestna aprovizacija opozarja že danes na grozeco katastrofo. Mestni župan opozori urad za ljudsko prehrano na Dunaju telegrafično na preteče posvetovalnici le še do torka 25. junija 12. ure opoldne. Kdor ne predloži do tega časa pravilno izpolnjene vprašalne pole, bo do 31. avgusta izključen od sprejema petroleja.

Vprašalne pole za petrolej se sprejemajo v mestni posvetovalnici le še do torka 25. junija 12. ure opoldne. Kdor ne predloži do tega časa pravilno izpolnjene vprašalne pole, bo do 31. avgusta izključen od sprejema petroleja.

Zavedi, uradi, obrti in podjetja se opozarjajo na današnjo notico radi petroleja s pozivom, da se strogo drže danega roka, ker bodo sicer do 31. avgusta izključeni od dobave petroleja.

Marmelada na zeleno izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo marmelado v torek, dne 25. t. m., v sredo, de 26. t. m. in v četrtek, dne 27. t. m. pri Mühlensu na Dunajski cesti. Določen je taček: V torek, dne 25. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 120, od 9. do 10. štev. 121 do 240, od 10. do 11. štev. 241 do 360, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 361 do 480, od pol 3. do pol 4. štev. 481 do 600, od pol 4. do pol 5. štev. 601 do 720, od pol 5. do 6. štev. 721 do 840; v sredo, dne 26. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 841 do 960, od 9. do 10. štev. 961 do 1080, od 10. do 11. štev. 1081 do 1200, popoldne od pol 2. do pol 3. štev. 1201 do 1320, od pol 3. do pol 4. štev. 1321 do 1440, od pol 4. do pol 5. štev. 1441 do 1560, od pol 5. do pol 6. štev. 1561 do 1680; v četrtek, dne 27. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1681 do 1800, od 9. do 10. štev. 1801 do 1920, od 10. do 11. štev. 1921 do 2040, od pol 2. do pol 3. štev. 2041 do 2160, od pol 3. do pol 4. štev. 2161 do 2280, od pol 4. do pol 5. štev. 2281 do 2400, od pol 5. do pol 6. štev. 2401 do konca. Stranke dobe za vsako osebo 1 kg marmelade. Kilogram stane 2 kroni.

Umetnost in književnost.

Književnici za našu djecu. Slovenski, Hrvatski i Srpski književnici! Več četrti godine dana proživljuje narod na časove najteže kušnje i največih žrtava. Ratovaj prijeti da nas iskopa. Krv naša teče, a glad i oskudica potkapavaju temelje naše budućnosti, piju zadnju snagu i onim najmlajšim, na kojima svijet ostaje. Prepanuta tom crnom perspektivom i osviještena sadašnjostigla se je sva naša javnost kao jedan čovjek, da se spase bar ono, što se spasti dade »da se spasu djeca«.

Grijesni i zle sreće podnesimo sadašnjost, kako najbolje možemo ali spasimo budućnost, da ne ostanе zavor za nama i kletva budućih koljena. Književnici, koji živu u Zagrebu, sastavili su odbor, u kom su zastupana sva literarna društva i listovi i kome je zadača da uređi jedan zajednički almanah svih hrvatskih, srpskih i slovenačkih književnika. Svrha je tome almanahu: Prvo: da donese što veči prihod za spasavanje naše djece i da se u što većem broju raširi po kućama našim. Drugo: da najbiranjim radovima naših književnika i kulturnih radnika pruži narodu jedno djelo, koje će mu u današnjim vremenima biti utjecajem i okrepom, a ujedno spomenik za daleke naraštaje, kakove smo brige brinuli oko spasavanja uzdanice narodne. Redakcioni odbor počet će u najskorije vrijeme svoj rad, pa se pozivaju svi književnici srpski, hrvatski i slovenački, da se šte većim brojem i što biranjim radovima odazovu ovome pozivu i ispune tako maleni dio velike dužnosti, koja leži na svima. Nije ovo glas molbe nego jecaj hiljadu žena naših, što nemaju čime da utječe gladnih očiju djece svoje. I ko će se ovome jecaju moći oglušiti? Rukopisi neka se šalju na: Tajništvo Matice Hrvatske, Zagreb, Matična ulica 2, najkasnije do 1. rujna 1918.

Najbolj zanimiv in najboljši slov.
Ilustrovani tednik so:

TEDENSKIE SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povedi, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

»TEDENSKIE SLIKE« so nepolitičen in nestrankarski ilustrovani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKIE SLIKE« bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKIE SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKIE SLIKE« stanejo četrt leta K 3·80 pol leta K 7·50 in celo leto 15— K. Naročite si »TEDENSKIE SLIKE« takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko »TEDENSKIE SLIKE« zastonj in poštne prosto na ogled.

Upravnštvo lista »TEDENSKIE SLIKE«
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.1.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

Registrovana zadruga z omogočeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmoderneje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmoderneje uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Agitirajte za »Naprej«! Pošljajte ga vojakom!